

วันพุธที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2563

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โทรศัพท์ 02-727-3594-6 โทรสาร 02-727-3595

<http://www.nidapoll.nida.ac.th> <http://www.twitter.com/nidapoll> และ <http://www.facebook.com/nidapoll>

E-mail : nida_poll@nida.ac.th / nidapoll.nida@hotmail.co.th

“ผู้สูงอายุไทยใส่ใจสังคมมากขึ้นแค่ไหน”

เรียน บรรณาธิการบริหาร / บรรณาธิการข่าว / หัวหน้าข่าว

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” ร่วมกับ ศูนย์วิจัยสังคมสูงอายุ (Center for Aging Society Research – CASR) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เปิดเผยผลสำรวจความคิดเห็น เรื่อง “ผู้สูงอายุไทยใส่ใจสังคมมากขึ้นแค่ไหน” ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 8, 14-15, 29 พฤษภาคม และ 4-5 มิถุนายน 2563 จากผู้สูงอายุไทยที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป กระจายทุกภูมิภาค จำนวน 1,250 หน่วยตัวอย่างเกี่ยวกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุไทยในช่วง 3 เดือนก่อนที่มีการประกาศ พรก. สถานการณ์ฉุกเฉินจากการระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ (โควิด - 19) การสำรวจอาศัยการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็นจากบัญชีรายชื่อฐานข้อมูลตัวอย่างหลัก (Master Sample) ของ “นิด้าโพล” ด้วยวิธีแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งชั้นภูมิตามภูมิภาค จากนั้นในแต่ละภูมิภาคนำตัวอย่างด้วยวิธีแบบง่าย (Simple Random Sampling) เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ ร้อยละ 95.0

จากการสำรวจเมื่อถามถึงพฤติกรรมของผู้สูงอายุต่อกิจกรรมที่ทำบ่อยครั้งในชีวิตประจำวัน พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ทำกิจกรรมประจำวันอยู่ภายในบ้าน และมีประมาณ 1 ใน 4 ที่มีงานอดิเรกที่อาจมีการพัวพันกันต่อ หนึ่งครั้งต่อเดือน

กิจกรรมที่ผู้สูงอายุไม่เคยทำในชีวิตประจำวัน เกินกว่าครึ่ง ได้แก่ ร้อยละ 65.36 ระบุว่า กิจกรรมนอกบ้านกับครอบครัว (เช่น ดูหนัง ทานข้าว) และร้อยละ 54.08 ระบุว่า งานอดิเรกที่อาจมีการพัวพันกันต่อ (เช่น ชนไก่ แข่งนกขัน เล่นหอย/ซื้อสลากกินแบ่ง)

ส่วนกิจกรรมที่ผู้สูงอายุทำทุกวันในชีวิตประจำวัน เกินกว่าครึ่ง ได้แก่ ร้อยละ 80.96 ระบุว่า กิจกรรมภายในบ้านที่ไม่ต้องเคลื่อนไหวร่างกายมากนัก (เช่น ฟังวิทยุ ดูทีวี อ่านหนังสือพิมพ์/หนังสือ) รองลงมา ร้อยละ 74.96 ระบุว่า กิจกรรมในบ้านที่ต้องเคลื่อนไหวร่างกาย (เช่น ทำความสะอาดบ้าน ทำอาหาร ทำสวนครัว/สวนดอกไม้) และร้อยละ 64.64 ระบุว่า ออกกำลังกาย (เช่น การเดิน โยคะ แอโรบิก ว่ายน้ำ เดินรำ/รำไทย)

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกของกลุ่ม/องค์กรใด และไม่ได้เข้าร่วมทำงานอาสาสมัคร

ในส่วนของการเป็นสมาชิกของกลุ่ม/องค์กรของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.32 ระบุว่า ไม่เป็นสมาชิกของกลุ่ม/องค์กรใด ในขณะที่ ร้อยละ 23.68 ระบุว่า เป็นสมาชิกของกลุ่ม/องค์กร

ผู้สูงอายุที่ระบุว่า เป็นสมาชิกของกลุ่ม/องค์กร พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.70 เป็นสมาชิกขององค์กรของผู้สูงอายุหรือผู้เกษียณ (เช่น สมาคมผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุ องค์กรการทหารผ่านศึก เป็นต้น) รองลงมา ร้อยละ 46.28 เป็นสมาชิกขององค์กรทางวิชาชีพ (เช่น สหกรณ์ สมาคมแพทย์ เป็นต้น) ร้อยละ 5.07 องค์กรทางสังคม หรือทางนันทนาการ (เช่น โรตารี ไลออนส์ ซอนต้า เป็นต้น) ร้อยละ 3.04 องค์กรทางการเมือง (เช่น พรรคการเมือง) และร้อยละ 1.35 องค์กรด้านชาติพันธุ์/เชื้อชาติ (เช่น หอการค้าไทย-จีน สมาคมเตี๊ญ สมาคมปักกิ่งไต้ เป็นต้น)

สำหรับการเข้าร่วมทำงานอาสาสมัครในวัด/ศาสนสถาน หรือในชุมชนของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.52 ระบุว่า ไม่เข้าร่วมทำงานอาสาสมัครในวัด/ศาสนสถาน หรือในชุมชน ในขณะที่ ร้อยละ 16.48 ระบุว่า เข้าร่วมทำงานอาสาสมัครในวัด/ศาสนสถาน หรือในชุมชน

ผู้สูงอายุที่ระบุว่า เข้าร่วมทำงานอาสาสมัครในวัด/ศาสนสถาน หรือในชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 49.03 เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) รองลงมา ร้อยละ 40.29 เป็นกรรมการวัด/ศาสนสถาน/โบสถ์ ร้อยละ 11.17 เป็นอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) และร้อยละ 6.80 ระบุว่า อื่น ๆ ได้แก่ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อาสาสมัครตำรวจบ้าน กรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน สำหรับ การเป็นอาสาสมัครโครงการธนาคารเวลา มีเพียงร้อยละ 0.49 ของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุส่วนมากไม่ใช้สื่อทางสังคม (Social Media) แต่ทุกคนใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อติดต่อสื่อสาร

สำหรับการใช้สื่อทางสังคม (Social Media) ของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.72 ระบุว่า ใช้ Line รองลงมา ร้อยละ 30.56 ระบุว่า ใช้ Facebook ร้อยละ 29.60 ระบุว่า ใช้ YouTube ร้อยละ 4.80 ระบุว่า ใช้ Instagram และร้อยละ 3.44 ระบุว่า ใช้ Twitter

ด้านการมีเครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ นอกเหนือจากโทรศัพท์มือถือ พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ ร้อยละ 6.56 มี Notebook ใช้ รองลงมา ร้อยละ 6.24 มี คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC) ใช้ และร้อยละ 6.00 มี Tablet ใช้

ท้ายที่สุดสำหรับบุคคลที่ช่วยเหลือผู้สูงวัยในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร พบว่า ร้อยละ 30.64 ระบุว่า ไม่มีใคร รองลงมา ร้อยละ 28.00 ระบุว่า บุตรสาว ร้อยละ 25.04 ระบุว่า หลาน (ลูกของบุตร) ร้อยละ 21.36 ระบุว่า บุตรชาย ร้อยละ 9.20 ระบุว่า เพื่อน ร้อยละ 3.04 ระบุว่า คู่สมรส ร้อยละ 1.76 ระบุว่าญาติ ร้อยละ 1.52 ระบุว่า บุตรสะใภ้ ร้อยละ 1.36 ระบุว่า น้องสาว ร้อยละ 1.20 ระบุว่า บุตรเขย ร้อยละ 0.88 ระบุว่า อื่น ๆ ได้แก่ เพื่อนบ้าน พนักงานร้านขาย - ซ่อม โทรศัพท์ และร้อยละ 0.56 ระบุว่า น้องชาย

เมื่อพิจารณาลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง พบว่า ร้อยละ 72.80 เป็นผู้มีอายุ 60 – 69 ปี ร้อยละ 23.52 มีอายุ 70 – 79 ปี และร้อยละ 3.68 มีอายุ 80 ปี ขึ้นไป มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ ร้อยละ 8.64 อยู่ในปริมณฑลและภาคกลาง ร้อยละ 25.84 ในภาคเหนือร้อยละ 18.40 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 33.60 และอยู่ภาคใต้ ร้อยละ 13.52 กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.32 อาศัยอยู่ในเขตเมือง/ในเขตเทศบาล ร้อยละ 41.60 อาศัยอยู่ในเขตชนบท/นอกเขตเทศบาล และร้อยละ 2.08 ไม่ระบุเขตที่อยู่

กลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชาย ร้อยละ 49.68 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 50.32 มีสถานภาพโสดร้อยละ 4.88 สมรสแล้วร้อยละ 83.68 หม้ายหย่าร้าง แยกกันอยู่ ร้อยละ 10.56 และไม่ระบุสถานภาพการสมรสร้อยละ 0.88

สำหรับระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 2.00 ไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 54.72 จบการศึกษาประถมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 19.84 จบการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 3.68 จบการศึกษานุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 14.64 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 4.00 จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และร้อยละ 1.12 ไม่ระบุการศึกษา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.52 ไม่ทำงาน และร้อยละ 46.48 ทำงาน (มีรายได้)

1. กิจกรรมและความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง

กิจกรรมที่ทำบ่อยครั้งในชีวิตประจำวัน	พฤติกรรมของผู้สูงวัย					
	ไม่เคย	ทุกวัน	หนึ่งครั้ง/สัปดาห์	หลายครั้ง/สัปดาห์	หนึ่งครั้ง/เดือน	หลายครั้ง/ปี
1. กิจกรรมภายในบ้านที่ไม่ต้องเคลื่อนไหวร่างกายมากนัก (เช่น ฟังวิทยุ ดูทีวี อ่านหนังสือพิมพ์/หนังสือ)	3.76	80.96	5.36	8.80	0.80	0.32
2. กิจกรรมในบ้านที่ต้องเคลื่อนไหวร่างกาย (เช่น ทำความสะอาดบ้าน ทำอาหาร ทำสวนครัว/สวนดอกไม้)	9.28	74.96	6.08	7.68	1.36	0.64
3. กิจกรรมนอกบ้านกับครอบครัว (เช่น ดูหนัง ทานข้าว)	65.36	2.32	5.60	4.72	13.84	8.16
4. ร่วมงานสังคม (เช่น พบปะสังสรรค์กับเพื่อน หรือเพื่อนบ้าน, ไปงานเลี้ยงฉลอง)	46.32	5.12	7.04	8.96	19.52	13.04
5. ออกกำลังกาย (เช่น การเดิน โยคะ แอโรบิก ว่ายน้ำ เดินรำไท)	15.60	64.64	6.96	9.68	1.68	1.44
6. งานอดิเรกที่อาจมีการพนันขั้นต่อ (เช่น ทนไก่ แข่งนกขัน เล่นหวย/ซื้อสลากกินแบ่ง)	54.08	3.12	2.24	4.88	25.12	10.56
7. เข้าวัด/ศาสนสถานเพื่อฟังเทศน์ฟังธรรมโดยพระสงฆ์/นักบวช	29.36	7.52	21.28	12.80	17.12	11.92
8. เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางวัด/ศาสนสถานจัดขึ้น (เช่น นั่งสมาธิ สวดภาวนา)	49.84	5.76	10.80	9.36	12.48	11.76
9. สวดมนต์ภาวนา หรือนั่งสมาธิในสถานปฏิบัติธรรมที่ไม่ใช่วัด/ศาสนสถาน	42.88	30.24	10.80	7.28	5.36	3.44
10. ฟังเทศน์/ฟังธรรมทางทีวี/วิทยุหรืออ่านหนังสือธรรมะอยู่ที่บ้าน	28.48	29.52	16.64	12.72	8.80	3.84

2. ท่านเป็นสมาชิกของกลุ่ม/องค์กรใดหรือไม่

การเป็นสมาชิกของกลุ่ม/องค์กรของผู้สูงวัย	ร้อยละ
<u>ไม่เป็น</u> สมาชิกของกลุ่ม/องค์กร	76.32
<u>เป็น</u> สมาชิกของกลุ่ม/องค์กร	23.68
การเป็นสมาชิกของกลุ่ม/องค์กร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
- องค์กรของผู้สูงอายุหรือผู้เกษียณ (เช่น สมาคมผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุ องค์กรทหารผ่านศึก เป็นต้น)	52.70
- องค์กรทางวิชาชีพ (เช่น สหกรณ์ สมาคมแพทย์ เป็นต้น)	46.28
- องค์กรทางสังคม หรือทางนันทนาการ (เช่น โรตารี ไลออนส์ ซอนต้า เป็นต้น)	5.07
- องค์กรทางการเมือง (เช่น พรรคการเมือง)	3.04
- องค์กรด้านชาติพันธุ์/เชื้อชาติ (เช่น หอการค้าไทย-จีน สมาคมแต่จิว สมาคมปักกิ่งใต้ เป็นต้น)	1.35
รวม	100.00

3. ท่านเข้าร่วมทำงานอาสาสมัครในวัด/ศาสนสถาน หรือในชุมชนหรือไม่

การเข้าร่วมทำงานอาสาสมัครในวัด/ศาสนสถาน หรือในชุมชนของผู้สูงวัย	ร้อยละ
ไม่เข้าร่วมทำงานอาสาสมัครในวัด/ศาสนสถาน หรือในชุมชน	83.52
เข้าร่วมทำงานอาสาสมัครในวัด/ศาสนสถาน หรือในชุมชน	16.48
การเข้าร่วมทำงานอาสาสมัครในวัด/ศาสนสถาน หรือในชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
- อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	49.03
- กรรมการวัด/ศาสนสถาน/โบสถ์	40.29
- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.)	11.17
- อื่น ๆ ได้แก่ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อาสาสมัครตำรวจบ้าน กรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน	6.80
- อาสาสมัครโครงการธนาคารเวลา	0.49
รวม	100.00

4. ท่านมีการใช้สื่อทางสังคม (Social Media) ต่อไปนี้หรือไม่

การใช้สื่อทางสังคม (Social Media) ของผู้สูงวัย	ร้อยละ	
	ใช่	ไม่ใช่
Line	44.72	55.28
Facebook	30.56	69.44
YouTube	29.60	70.40
Instagram	4.80	95.20
Twitter	3.44	96.56

5. นอกเหนือจากโทรศัพท์มือถือ ท่านมีเครื่องมือสื่อสารเหล่านี้หรือไม่

การมีเครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ นอกเหนือจากโทรศัพท์มือถือ	ร้อยละ	
	มี	ไม่มี
Notebook	6.56	93.44
คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC)	6.24	93.76
Tablet	6.00	94.00

6. ใครเป็นคนช่วยเหลือท่านในการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ (เลือกทุกคนที่มีส่วนช่วย) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

บุคคลที่ช่วยเหลือผู้สูงวัยในการใช้เทคโนโลยี	ร้อยละ
ไม่มีใคร	30.64
บุตรสาว	28.00
หลาน (ลูกของบุตร)	25.04
บุตรชาย	21.36
เพื่อน	9.20
คู่สมรส	3.04
ญาติ	1.76
บุตรสะใภ้	1.52
น้องสาว	1.36
บุตรเขย	1.20
อื่น ๆ ได้แก่ เพื่อนบ้าน พนักงานร้านขาย - ซ่อม โทรศัพท์	0.88
น้องชาย	0.56

ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพฯ	108	8.64
ปริมณฑลและภาคกลาง	323	25.84
ภาคเหนือ	230	18.40
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	420	33.60
ภาคใต้	169	13.52
รวม	1,250	100.00

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	621	49.68
หญิง	629	50.32
รวม	1,250	100.00

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเขตที่อยู่

เขตที่อยู่	จำนวน	ร้อยละ
เขตเมือง/ในเขตเทศบาล	704	56.32
เขตชนบท/นอกเขตเทศบาล	520	41.60
ไม่ระบุ	26	2.08
รวม	1,250	100.00

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
60 – 69 ปี	910	72.80
70 – 79 ปี	294	23.52
80 ปี ขึ้นไป	46	3.68
รวม	1,250	100.00

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	61	4.88
สมรส	1,046	83.68
หม้าย หย่าร้าง แยกกันอยู่	132	10.56
ไม่ระบุ	11	0.88
รวม	1,250	100.00

ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง (ต่อ)

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	25	2.00
ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า	684	54.72
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	248	19.84
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	46	3.68
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	183	14.64
สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	50	4.00
ไม่ระบุ	14	1.12
รวม	1,250	100.00

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ทำงาน	669	53.52
ทำงาน (มีรายได้)	581	46.48
รวม	1,250	100.00